

Stenogrammid

XIII Riigikogu, VII Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 14.02.2018, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Aktsiisid

2. 13:10 Maksupoliitika

3. 13:17 Radarivaatluse olukord ja plaanid merepiiril

4. 13:24 Kuldne piir

5. 13:33 Valitsuse hoiakud ja poliitika

6. 13:41 Idapiiri ehitusel üleskerkinud probleemid

7. 13:50 Riigi eelarvestrateegia

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere! Head sõbrapäeva teile kõigile! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

32 Riigikogu liiget on infotunnis. Valitsusliikmed: tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski, kes on täna siin peaministri ülesannetes, rahandusminister Toomas Tõniste ja siseminister Andres Anvelt. Annan iga teema arutelul võimaluse ühe täpsustava küsimuse esitamiseks.

1. 13:01 Aktsiisid

13:01 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsimus on peaministri ülesannetes olevale Jevgeni Ossinovskile. Andres Herkel, palun!

13:01 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Küsimus võib küll puudutada Lätit, aga nagu ma ministrile enne ka ütlesin, küsimus on täna võimalikult sõbralik. See ei ole mitte see, kuhu jäi see saamata jäänud 55 miljonit aktsiisitulu, vaid ma küsin hoopis, mis on saanud alkoholipoliitika rohelisest raamatust. Nimelt, aastal 2014 võeti see vastu ja see programmeeris aktsiisitõusu mõistliku graafiku, 5% aastas. Ennaktõus on aga nii suur olnud, et me mõne kaubagrupi järgi otsustades peaksime elama praegu aastas 2040. Mul on nüüd teile küsimus. See alkoholipoliitika on läinud suuresti allavett. Millised on järgmise nelja aasta kavad aktsiisiga seoses, arvestades praegust olukorda, ja kas nende kavade kallal töötatakse? Miks tehakse niisuguseid raamatuid, milles ettenähtut tegelikult ei täideta? Ehk teeme tulevikus paremini.

13:02 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Suur tänu selle küsimuse eest! Alkoholipoliitika roheline raamat on selles poliitikavaldkonnas tõepoolest strateegiline dokument, mida Sotsiaalministeeriumis pikalt ette valmistati ja mis ajal, kui sotsiaalministriks oli Taavi Rõivas, ka valitsuselt heakskiidu sai. Alustuseks peab ütleva, et juba see roheline raamat on kompromiss eri huvide vahel. Seoses ka sellega, et alkoholiga seotud ärihuvide esindajad olid selle raamatu väljatöötamisse kaasatud, on seal nii mõndagi punkti oluliselt pehmendatud võrreldes sellega, mida on teadlased üle maailma öelnud alkoholikahjude vähendamise teemal. Näiteks toon võrdluse, et WHO on võtnud põhimõtteks, et seda tüüpi strateegiliste

dokumentide väljatöötamisse ei kaasata neid, kellel on selles sektoris ärihuvisid, kuna need huvid on täpselt vastandlikud rahva tervise kaitse huvidega.

Aga roheline raamat on väga põhjalik dokument, millest aktsiisipoliitika moodustab ainult väga väikese ja kaugeltki mitte kõige olulisema osa. Laiem raamistik hõlmab seal seda, kuidas viia ellu WHO globaalset alkoholivastast strateegiat, räägitakse alkoholiravist, liiklusõnnetuste arvu vähendamisest, alkoholireklaami piiramisest, alkoholi kättesaadavuse piiramisest jne. Alkoholiseadus, mis sai Sotsiaalministeeriumis valmis 2015. aasta sügisel, tegelikult põhinebki sellel rohelisel raamatul. Riigikogu võttis selle seaduse eelmise aasta lõpus ka vastu ja see nüüd järk-järgult jõustub. Palju laiemad reklaamipiirangud jõustuvad 1. juunil s.a, politsei ja maksuameti kontrolllostude võimalus on juba jõustunud ja järgmisest aastast rakenduvad mõningased müügiipiirangud. Aktsiisipoliitika on ainult väike osa sellest. Üldiselt on suund olnud selline, et alkohol ei tohiks sissetulekutega võrreldes muutuda soodsamaks. Seda suunda on valitsus ka hoidnud.

13:04 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Andres Herkel, täpsustav küsimus, palun!

13:04 Andres Herkel

Aitäh, härra juhataja! Ma täpsustan. Kas te siis tõepoolest ikka veel õigustate seda nii järsku aktsiisitõusu, mis on tekitanud olulise alalaekumise? Milline on ikkagi teie sõnum nendele Lõuna-Eesti küladele, kus poed on oma ukсед kinni pannud, ja ka nendele inimestele, kes mitte kuidagi demonstratiivselt, vaid nüüd juba igapäevastest vajadustest tulenevalt teevad kaubareise Läti ja üldse mitte ainult alkoholi järele?

13:04 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Ma püüdsin oma vastuses öelda seda, et alkoholipoliitika on oma olemuselt kompleksne ja sellepärast on roheline raamat väga hea strateegiline poliitikaraamistik, selleks et alkoholikahjusid ühiskonnas tervikuna vähendada, ja aktsiisipoliitika on sellest ainult väga väike osa. Aktsiisipoliitika tervisevaldkonna vaatest põhiline eesmärk on see, et alkohol ei tohiks sissetulekutega võrreldes muutuda odavamaks. Seda on valitsus ka järginud. Varasemad otsused aktsiisipoliitikas on liikunud Reformierakonna eelistuste tõttu seda teed pidi, et õlu muutus sissetulekutega võrreldes järjepidevalt odavamaks ja eelistati ühte konkreetset alkohoolsete jookide gruppi. Uus valitsus on arvestanud, et etanool on etanool, mis tähendab seda, et mõlema grupi hind peaks tõusma.

Räägime veel piirikaubandusest. Juttu on olnud 55 miljonist, aga tuleb natuke selle arvu sisse vaadata. Reaalset alalaekumist on olnud sellest umbes 20 miljonit eurot ja ülejäänu on tulenenud varude nihkumise mõjust eri aastatele. Vaatame veel seda 20 miljonit. See on reaalne summa ja loomulikult me keegi selle üle ei rõõmusta. Valdava osa sellest alalaekumisest on moodustanud kange alkoholi alalaekumine. Kange alkoholi piirikaubandus algas kaugelt enne selle valitsuse sünni ja selle põhjuseks on kindlasti olnud kange alkoholi aktsiisi kiire tõus. Rahandusministeerium on ka varem valitsustes tähelepanu juhtinud sellele, et see toob kaasa suurema piirikaubanduse ohu, aga tollane peaministrierakond ja rahandusminister, kes täna siin istub, olid kindlalt seda meelt, et kange alkoholi aktsiisi tuleks kiiresti tõsta ja õlleaktsiisi üldse mitte. Eks selle mõjud ole nüüd käes. Aga see erakond, ma kuulsin eile, andis sisse eelnõu, millega soovitakse õlle hinda langetada, aga kange alkoholi hind jätta samaks, seda olukorras, kus valdav alalaekumine on tegelikult tekkinud kange alkoholi tõttu.

13:07 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Urmas Kruuse, palun!

13:07 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt minister! Võiks öelda, et te olete valitsuses olnud juba aastaid. Kohati aga jääb mulje, nagu te oleksite eile valitsusse tulnud ja kõik, mis on toimunud enne tänast päeva, on olnud halb, ja teil ei ole olnud võimalust mitte midagi muuta. Eile me kuulsime rahvusringhäälingu uudistest, et kui kokku liita kogu see tarbimine, mis toimub meie territooriumil, ehk ostud meie territooriumil, ja ostud Lätis, siis statistika ilmselt tõendab, et selle alkoholiralli tõttu on inimeste alkoholitarbimine hoopis kasvanud. Ma ei saa teiega absoluutselt nõus olla selles, nagu

alkoholipoliitika rohelise raamatu eesmärk oleks jälgida seda, et võrreldes sissetulekutega oleks alkoholi hind pidevalt tõusuteel. Põhieesmärk on see, et inimesed alkoholi vähem tarbiksid. Minu arvates viib praegune süsteem selleni, et inimesed hakkavad lihtsalt rohkem alkoholi tarbima, sest nad soetavad varusid. Kas see ei tee teile muret ministrina, kes te vastutate tervise eest? Ehk see terviseaspekt ...

13:08 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Küsimus on esitatud.

13:08 Urmas Kruuse

... on nüüd õieti täiesti tagaplaanile jäänud.

13:08 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Suur tänu! Oma väites ma tsiteerisin peaaegu sõna-sõnalt rohelist raamatut – mul seda küll ees ei ole –, et aktsiisipoliitika eesmärk tervisevaldkonna vaatest, tervisekaitse eesmärkidest lähtudes on see, et alkohol ei muutuks sissetulekutega võrreldes soodsamaks. Laiem eesmärk on loomulikult kogutarbimise vähendamine. Te viitasite teatud uudisele. See siiski, olgem täpsed, on tootjate tehtud uudis. Tootjad on meid pikki aastaid hirmutanud kõiksugu prognoosidega, nagu sellel aastal juba valdav osa alkoholist ostetaks Lätist jne. Me tegelikult oleme näinud, et piirikaubanduse osakaal on pigem stabiliseerunud.

Te küsite selle kohta, kas ma varem, olles valitsusliige olnud juba mõnda aastat, ei ole saanud siis neid otsuseid mõjutada. Olen ikka saanud ja olen ka püüdnud seda teha. Aastal 2014, kui otsustati erakorraliselt suurendada alkoholiaktsiisi tõusu, siis tõepoolest, nagu ma ütlesin, oli ühe valitsuspartneri selge tahe tõsta ennaktempos kange alkoholi aktsiisi ja nende kahe vahet suurendada, tehes seda selliselt, et õlle hind muutus suhteliselt odavamaks sissetulekutega võrreldes ja viina hind mitte. Juba siis juhtis Rahandusministeerium tähelepanu sellele, et see võib kaasa tuua piirikaubanduse. Mina olin üks nendest valitsusliikmetest, kes ütles, et see ei ole tervise seisukohast tulenevalt õigustatud. Mul kahjuks ei ole meeles, mis oli tollal teie seisukoht, aga ma kipun arvama, et te jagasite oma rahandusministri Jürgen Ligi seisukohta. Kui vaadata sedasama laekumiste tabelit, siis me näeme, et kange alkoholiga me oleme 2014. aasta tasemel – pigem seal tasemel või isegi natuke alla selle –, nii et me näeme kange alkoholi aktsiisi tõsist alalaekumist. Eks sellest tulenevalt ole valitsus püüdnud ka korrektiive teha, selleks et olukorda parandada.

13:10 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:10 Maksupoliitika

13:10 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on rahandusminister Toomas Tõnistele. Jürgen Ligi, palun!

13:10 Jürgen Ligi

Aitäh! Härra minister! Teie erakond on vahetanud nüüd tööministri erakonnaga sõnumeid, kes millises maksukäbis süüdi on. Ja ainus, milles te olete kokku leppinud, on see, et tegelikult on kõiges süüdi Reformierakond. Tööminister ka praegu põhjalikult käsitles seda, kuidas Reformierakond on juhtinud nii praegust kui ka endist valitsust, ja nemad ei tea midagi. Kui nii on, siis me tuleme teile appi. Me oleme esitanud eelnõu, mis vähendaks aktsiisi. Kas te olete valmis tegema koostööd, et parandada seda viga, mida Reformierakond on väidetavalt Sven Sesteri kätega teinud?

13:11 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh küsimuse eest! Jah, eile anti sisse eelnõu, millega soovitakse lahja alkoholi aktsiisi vähendada. Nagu siin enne juttu oli, tegelikult on põhimure just kange alkohol. Soovimata siin kedagi süüdistada, ma lihtsalt tuletan meelde, et see on tõesti olnud erinevate valitsuste poliitika: kui on eelarvesse raha vaja, siis tõstame aktsiise. Kahjuks tõsteti 2015. aastaks aktsiise ennaktempos: kui varem oli kokku

lepitud 5%-line tõusuredel, siis see muudeti 15%-ks ja sellest sai alguse ka piirikaubandus. Käesoleva valitsuse soov lahja alkoholi aktsiisi järele tuua kindlasti ei aidanud piirikaubanduse vähenemisele kaasa. Eelmise aasta lõpus tegin ma ettepaneku jätta 2018. aasta 1. veebruaril aktsiisitõus ära. Mul on hea meel, et valitsuskoalitsioon toetas seda vähemalt osaliselt ja tõus vähenes poole võrra. Mul on kahju selle pärast, et Reformierakond seda ei toetanud. Ma tahan öelda ka seda, et tänu sellele aktsiisi vähendamisele on kange alkoholi aktsiis praegu madalam, kui see oli 2015. aastal, tõstetult 15%. Ma pean silmas redelit, mis siis tekkis.

13:13 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Urmas Kruuse, palun!

13:13 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt minister! WHO on ju öelnud, et nendes riikides, kus kange alkoholi tarbimine prevaleerib või kus see toimub suures mahus, on risk tervisele suurem. Seda teab ka auväärne kolleeg, tervise- ja tööminister. Ilmselt on Eestil soov olla lahja alkoholi maksustamisel aktsiisi poolest Euroopa meister. Aga te peate nõustuma ettevõtjate hinnanguga – kuigi teie kolleeg sellega ei nõustunud –, et aktsiisilaekumine ei tule täis ja need prognoosid, mida valitsus on teinud, on sõna otseses mõttes ämbrisse lennanud. Seda ennustasid ettevõtjad. Kas selle koha pealt on sõnum ettevõtjatele see, et teie andmed ei ole kunagi usaldusväärsed, või tuleks ikkagi rohelise raamatu tegemisel millegagi ettevõtluse mõttes arvestada?

13:14 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh küsimuse eest! Selle koha pealt olen ma seda meelt, et ei osatud õigesti hinnata piirikaubandusega seotud riski laekumistele. Me ei räägi siin ainult Läti-suunalisest piirikaubandusest, vaid me räägime kindlasti ka põhjasuunalisest piirikaubandusest ehk Soome ostuturistidest, kelle ostud siin on tunduvalt vähenenud, kuna Eestis on läinud kaup kallimaks. See sõnum, mis meilt välja läheb, et kõik läheb muudkui järjest kallimaks ja hinnad tõusevad, võimendub ka teisel pool lahte. Kindlasti on nendel aktsiisitõusudel, mis minu hinnangul on ületanud taluvuse piiri, mõju majandusele laiemalt. Nagu me näeme, kui minnakse Läti alkoholi ostma, siis tangitakse ka autopaak kütust täis, ostetakse toidukaupu ja ehituskaupu ning tarbitakse teenuseid. See on muret tekitav trend. Ma olen seda meelt, et piirikaubanduse tekkimine üldse on suur mõtlemise koht ja võib-olla meile laiemalt hea õppetund, et asi ei käi nii, et muudkui aga tõstame makse ja selle võrra laekub rohkem raha, vaid kuskil on taluvuse piir. Ma arvan, et see on laiem sõnum, millega me kõik peaksime arvestama.

13:16 Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi, palun!

13:16 Jürgen Ligi

Aitäh, härra minister! Minu tõdemusele, et valitsus räägib üksmeelselt sellest, kuidas Reformierakond juhtis nii endist kui juhib ka praegust valitsust ja Sven Sester oli tegelikult tema instrument, te vastasite ainult, et Reformierakond ei olnud nõus veel aktsiisi tõstma. See on väga tore! Me saame aru, et te olete omaks võtnud kontseptsiooni, et endiselt juhib teid Reformierakond. Aga öelge, kas Reformierakond juhib ka Euroopa alkoholipoliitikat. Mõlemad siin kõnelnud ministrid on väga palju rääkinud kange alkoholist. Kuidas me oleme saavutanud selle, et kogu Euroopa maksustab lahjat alkoholi selgelt leebemalt ja kangemat alkoholi rohkem? Rääkige, kuidas Reformierakond on selle saavutanud.

13:17 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Selle koha pealt, mismoodi Reformierakond selle saavutas, ei hakka ma spekuldeerima. Aga ka lahja alkohol jaguneb mitmeti. On teada fakt, et just noortele on lahja alkohol suur riskifaktor, magustatud jookide abil nad õpivad jooma. Selle alkoholiliigi hinna aktsiisi abil teiste alkoholiliikide hinnast madalamal tasemel hoidmine ei ole selles mõttes põhjendatud.

13:17 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:17 Radarivaatluse olukord ja plaanid merepiiril

13:18 Esimees Eiki Nestor

Järgmisena vastab siseminister Andres Anvelt ja küsib Henn Põlluaas. Palun!

13:18 Henn Põlluaas

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Lugupeetud minister! Meil on õige mitmeid radarvaatluspunkte üle Eesti, mis jälgivad merel toimuvat. Kas vastavad tõele kuuldused, et PPA ja ministeerium on arutanud kohapealsete seirepunktide sulgemist ja ületoomist Tallinnasse?

13:18 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Jah, vastab tõele, et selline asi on käimas. Eesmärk on see, et protsess oleks lihtsamini juhitav ning infovahetus ka kõigi meie partneritega, kelleks on Veeteede Amet ja ka Kaitseväge, toimuks paremini. See toimub lähiaastate jooksul.

13:19 Esimees Eiki Nestor

Henn Põlluaas, palun!

13:19 Henn Põlluaas

Aitäh! Mismoodi see kava haakub tänase valitsuse eesmärgiga viia Tallinnast võimalikult palju ameteid ja töökohti välja, et võimaldada töötamist ja töökohtade teket ka mujal? Praegu töötab ju kõikides nendes radarvaatluspunktides terve hulk inimesi, kes ilmselt jäävad tööta, sest vaevalt nad Tallinnasse tulevad. Kuidas see mõjutab, ütleme, kompetentsi? Need, kes seal töötavad, teavad ju täpselt, kas radaripildil on kivi või on see kajakas jne. Tallinnas peaksid uued inimesed hakkama seda kõike õppima.

13:20 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Uskuge mind, infotehnoloogias ei ole tegelikult vahet, kas me jälgime kajakat Kundast või Tallinnast, kajakas on ikka niisama hästi nähtav. Kui nüüd tõsisemalt rääkida, siis kindlasti julgen teile väita seda, et valitsuse plaan on alati olnud – ja mitte ainult selle valitsuse, vaid ka eelmiste valitsuste plaan – vähendada dubleerivaid tegevusi riigisüsteemis, sh on Siseministeerium seda protsessi vedanud. Siseministeerium panustab lähiaastatel uute töökohtade loomisse, viies oma teenuseid just maakotadesse üle. Hea näide on see, et liiklusmenetluste büroo või kui lihtsamalt keeles ära seletada, siis need ametnikud, kes tegelevad kiiruskaamerate ja muude tehniliste vahendite kaudu alguse saanud menetlustega, liiguvad lähiaastate jooksul näiteks Ida-Virumaale. Nii et selliseid ametikohti Siseministeerium oma võimaluste kohaselt loob, aga ta ei loo neid kindlasti dubleerivalt, lihtsalt selleks, et mingi koht oleks kuskil olemas. Kindlasti julgen ma väita seda, et kõigile inimestele, kes on selle tööga kohapeal tegelenud, tehakse ettepanek, et nad võivad jätkata seda tööd Tallinnas. Aga veel kord rõhutan, et Politsei- ja Piirivalveamet ning üldse Siseministeeriumi valitsemisala asutused panustavad sellesse, et juhul, kui inimesed ei taha Tallinnasse tulla, pakutaks alternatiivset tööd kohapeal.

13:21 Esimees Eiki Nestor

Uno Kaskpeit, palun!

13:21 Uno Kaskpeit

Aitäh, härra eesistuja! Härra minister, ma saan aru, et piiri valvamisest ei jaga te suurt midagi, täpselt samamoodi nagu see politseiameti seltskond. Isegi kaatrite patrulle on nii palju vähendatud, et neid meie rannikul peaaegu ei olegi enam. Ja kui nüüd veel see radarvaatlus siia üle tuuakse ... Siin on valves inimesed, kes ei tunne üldse kohalikku olukorda, ei Hiiumaa ega Saaremaa ümbrust. Mina küll ei kujuta ette, kuidas laua tagant siit kaugelt seda patrullimist juhitakse. See on täiesti arusaamatu, see on lihtsalt jälle politseiameti suur kokkuhoid, kui tõmmatakse piirivalvurite arvel kokku, aga kas piir saab valvatud või ei saa – see on juba ammu näha, et see politseiametit ei huvita.

13:22 Siseminister Andres Anvelt

Mis küsimus sul oli?

13:22 Uno Kaskpeit

Oli küll küsimus. Sealt võtad küsimuse välja, kui tahad.

13:23 Siseminister Andres Anvelt

Ma palun vabandust, aga ma ei saanud küsimusest aru. Kõigepealt oli teil küsimus minu pädevuse kohta. Ma kindlasti luban, et ma täiendan ennast siseturvalisuse valdkonnas, kõik need aastakümned on vist täitsa luhta läinud. Aga tõesti, andke mulle see süü andeks.

Teine asi, kui me räägime sellest, nagu Politsei- ja Piirivalveamet ei panustaks piirivalve arengusse, siis tuleb arvestada, et viimaste aastate ühed suuremad investeeringud ongi minu arvates olnud seotud just piirivalve juhtimispunktide väljaehitamisega ja ka piiriehitusega, millest me veel täna järgmistes punktides räägime. Nii et ma julgen teile küll väita, et piirivalve osatähtsus, alates juba mitme aasta tagustest arengutest suhetes ka meie idanaabriga, on aastast aastasse suurenenud. Täpselt samuti võib siin rääkida kiirreageerijate täiendavast töölevõtmisest ja paljudest teistest teguritest.

Mis puudutab seda, et me tahame piiri valvamisel kasutada võimalikult palju infotehnoloogilisi lahendusi, nii et piir oleks tehniliselt kaetud, siis see on tõesti üks eesmärke. Ma arvan, et meie inimressurss on niivõrd kuldaväärt ja oluline tegur piiri valvamisel, et neid asju, mida saab ära teha tehnikaga, tehkugi tehnika. Kui me saame patrulli asendada näiteks drooniseire või radariseirega, siis on see väga oluline areng tuleviku suunas. Inimesed peavad neid protsesse juhtima, mitte olema ainult täideviijad.

13:24 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:24 Kuldne piir

13:25 Esimees Eiki Nestor

Järgmise küsimuse siseminister Andres Anveltile esitab Artur Talvik. Palun!

13:25 Artur Talvik

Aitäh, esimees! Hea minister! Piiriehituse hind tõusis põmdi 2,5 korda. Kust selline möödapanek piiriehituse maksumuse hindamisel ja kuidas see nüüd nii äkki välja tuli? Ja küsimuse teine osa: mille arvel kavatsetakse seda piiri ehitada? Kas need võiksid olla jälle, ma ei tea, näiteks päästjate palgad?

13:25 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Hakkan tagantpoolt pihta. Kindlasti ei saa investeeringute katmine personalikuludega tulla kuidagi kõne alla, seda juba lähtuvalt riigieelarve põhimõtetest. Aga kui ma nüüd lähen probleemi sisu juurde, siis jah, täna võib juba väga selgelt kinnitada, et 2014. aastal tehtud kalkulatsioonid ja arvutused olid tehtud kiirustades ning sisendit oli selleks, et teha otsuseid, ikkagi vähe.

Olen algatanud siseauditi, et teha kindlaks, kas 2014. aastal toimunud tegevused selleks, et esitada valitsuskabinetile otsustamiseks piiriehitusega seotud kalkulatsioonid, olid selles ajaraamistikus, milleks oli 1,5–2 kuud, tehtud kogu selle võimekusega, mida oli võimalik selle aja sees panustada ning millised asjaolud jäeti välja selgitamata. Aga paneme siia kõrvale teise protsessi. 2015. aastal alustati planeeringu tegemist. See kestis kaks aastat ja sinna kaasati kõikvõimalikke spetsialiste ning tehti uuringuid. Selgus tõde, et kui rajada piiri järgmise põlvkonna jaoks ehk vähemalt 20 aastaks, nii et see piir püsiks ja oleks Eesti riigi vääriline, teeniks kõiki huvisid, salakaubaveo vastase ja ebaseadusliku piiriületuse vastase tegevuse ning ka idanaabri suunal toimuva heidutuse huvisid, siis investeeringud peavad olema tunduvalt suuremad. Aga mu aeg lõpeb ja ma ootan järgmist küsimust.

13:27 Esimees Eiki Nestor

Artur Talvik, palun!

13:27 Artur Talvik

Täna! Kas võiks välja öelda, kes selle ebaprofessionaalse arvutamise eest vastutab? Teine pool küsimusest on see: kas Eesti vajab tõesti niivõrd kullatud piiri, kui meie naaberriigi Läti oluliselt pikem piir Venemaa ja Valgevenega kaetakse ainult 19-miljoniliste investeeringutega? Meie teeme küll siia kullast piiri ette, aga juba paarisaja meetri pärast, Läti poole pealt hakkavad tulema igasugused ohud, nagu te enne nimetasite, vabalt sisse.

13:28 Siseminister Andres Anvelt

Hakkame pihta sellest, et kui me nüüd räägime Lätist – täna me räägime Lätist palju, aga eks ta olegi meile kallis naaberriik –, siis Läti on jah esialgu teinud plaanid, et piir puhastatakse ja kaetakse sellise asjaga, mida me sisuliselt nimetame loomatõkkeaiaks. Seirevõimekus on neil alles väljaarendamisel. 2018. aasta lõpuks soovitakse välja ehitada vaid 26 kilomeetrit sellest 93 kilomeetrist, mis on üldse planeeritud välja ehitada. Meil, nagu me teame, on piir 135 kilomeetrit. Meil on õnneks väga palju veepiiri, kus tegevus on palju odavam.

Küsimus ongi selles, kas me teeme seda ajutiselt, mingisuguseks ajaks, viieks-kuueks aastaks, või me teeme tõkkeai, mille looduses püsimise garantii on vähemalt 20 aastat. See on aed, mille külge on võimalik paigutada ka tänapäevast seiretehnika. Me ei pea väga paljudes asjades mõõtu võtma meie naabritest, vaid me peame olema ise eestvedajad. Miks? Kui me vaatame ka idapiiri taga toimuvat, neid uusi tehnilisi vahendeid, mida seal välja arendatakse, või seda, et salakaubaveo puhul näiteks kasutatakse juba droonivõimekust – droonidega on juba hakatud üle tooma näiteks salasuitsu ja see on aina arenev ala –, siis ma arvan, et investeering riigipiiri ei ole kindlasti liigne investeering. See on investeering meie inimeste ja kogu rahva turvalisusse.

13:30 Esimees Eiki Nestor

Uno Kaskpeit, palun!

13:30 Uno Kaskpeit

Aitäh! Härra minister, teid ei saa selles praegu piiri peal tekkinud probleemis süüdistada. Sellest saan ma täiesti aru. See on hea, et te olete selle probleemi ja puuduse välja toonud, aga see probleem on tingitud ikka teie eelkäijast, kellel 2014. aastal, pärast Kohvri äravarastamist, tuli meelde, et Riigikogu valimised on tulemas, oli vaja *show`d* teha ja see asi tehti niimoodi, et tehnika viidi peale ja lõhuti piir ära. Aga mul on ikkagi küsimus. Kui projekteeritakse piiri, siis projekteerija teeb ka kalkulatsiooni. Ma ei saa aru, kuidas nüüd ikkagi nii hilja avastati, et sellised suured puudujäägid on. Kas on projekteerija süüdi või milles on asi? See on täiesti arusaamatu.

13:31 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh küsimuse eest! Jaa, ma ütlen kohe info liikumise kohta, et sedagi, kas info liikus Politsei- ja Piirivalveametist vajaliku kiirusega Siseministeeriumisse siseministrile, peab selgitama siseaudit. Etteruttavalt võin öelda, et eelmise aasta detsembris laekuski esimene piiriplaneering. Piir oli planeeritud mitmes tükis, see oli jagatud 11 sektoriks, mis olid kihiti kaetud erinevate võimekustega. Veel jaanuarikuus pidas Politsei- ja Piirivalveamet planeeriva firma täiendavaid läbirääkimisi planeerimistööde täpsustamiseks. Nii nagu te ka meediast teate, sellel hetkel, kui see informatsioon esitati Siseministeeriumile ja selgus, et ehitus võib kujuneda 2,5 korda kallimaks, võtsin mina selle protsessi suhtes kontrolli- või järelevalvemeetmeid. Aga ma veel kord ütlen, et järelevalve eesmärk on välja selgitada, kas 2014. aastal ikka kasutati ära kõik võimalused või tehti esialgses planeerimisprotsessis kellegi hooletuse või lohakuse tõttu möödalaskmisi. See on oluline asi, mis on vaja tuvastada. Aga teine asi on kindlasti see, et kõik spetsialistid, kes seda protsessi on jälginud, ütlevad, et sellises ulatuses piirilõiku planeerida ja isegi kalkulatsiooni poolteise-kahe kuu jooksul teha ei ole lihtsalt füüsiliselt võimalik, ka näiteks ilma nende katselõikudeta, mida hilisema otsuse järgi oli vaja teha.

13:33 Esimees Eiki Nestor

Aitäh!

13:33 Siseminister Andres Anvelt

Vaatame maanteede ehitust, me näeme sealgi samu protsesse.

13:33 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:33 Valitsuse hoiakud ja poliitika

13:33 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovskile peaministri ülesannetes. Keit Pentus-Rosimannus, palun!

13:33 Keit Pentus-Rosimannus

Aitäh, hea esimees! Austatud härra Ossinovski! Minu küsimuse kõige õigem adressaat on tegelikult Jüri Ratas, aga kuna tema meie ees täna ei ole ja teie täidate peaministri ülesandeid, siis seetõttu esitan ka oma küsimuse teile. Juba mõned kuud on peaministripartei, Keskerakonna poliitikute kõnedesse imbunud sellised väljendid ja selline retoorika, et Eesti on sisuliselt ise ennast okupeerinud ja kuidas praegune Eesti hüvitab okupandi tekitatud kahju, astudes sellega sisuliselt üsna segase staatusega nõukogude vabariigi õigusjärglase kingadesse. Eile aga jõuti siin parlamendis selleni, et peaministripartei nimel kõnelnu teatas meile Riigikogu puldist, et mis sest, et kuskil valmistatakse Eesti 100. sünnipäevaks, meil on praegu käsil teine Eesti Vabariik. Õiguslikust järjepidevusest lahtiütlemise järeldused on väga koledad. Kas te olete seda teemat valitsuskoalitsioonis, võimuliidus, selliselt käsitletud ja kas te plaanite seda sellisel kujul tõstatada?

13:34 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Suur tänu selle küsimuse eest! Vastus küsimusele, kas me oleme seda käsitletud: ei ole seda käsitletud. Tõepoolest, ma seda kõnet lugesin, kuna te lahkelt andsite mulle teada, et te tahate selle kohta küsida. Loomulikult, ma saan väljendada Vabariigi Valitsuse ja enda isikliku seisukohta, Riigikogu liikmete sõnavõtte minul sellisel kujul arvustada ei ole paslik. Eks Riigikogu liikmetel on seadusega kaitstud õigus oma arvamust avaldada ja eks nad vastutavad oma sõnade eest ise. Kindlasti ei hakka ma siin võtma ka Keskerakonna esimehe rolli, mis puudutab Keskerakonna-siseseid arvamusi erinevatel teemadel. Aga loomulikult, nii valitsuse kui ka minu isikliku arvamuse kohaselt on Eesti saamas peagi 100-aastaseks. Eesti Vabariik kuulutati välja 24. veebruaril 1918. Õiguslik järjepidevus on üks meie iseolemise olulisemaid alustalasid ja sellest on valitsused loomulikult läbi aegade lähtunud ja lähtuvad ka edaspidi.

13:36 Esimees Eiki Nestor

Keit Pentus-Rosimannus, palun!

13:36 Keit Pentus-Rosimannus

Aitäh selle vastuse eest! Loomulikult olen ma märganud seda katset neid väljaütlemisi kuidagi pisendada või nende tähtsust vähendada just nimelt sellega, justkui oleks tegu kellegi möödaminnes räägituga ja isikliku arvamusega. Aga veel kord, see eilne kõne siin parlamendipuldis peeti Eesti peaministri partei esindaja kõnena, see ei olnud suvaline sünnipäevalauajutt või kuskil nurga taga räägitu. See oli Eesti peaministri partei esindaja kõne. Tõesti, mõttemängud ja avalikud väljaütlemised, millega pannakse õiguslik järjepidevus kahtluse alla – selliseid asju ei tohi tolereerida. Minu teine küsimus on: mida on teie arvates võimalik ette võtta just nimelt praegusel valitsusliidul, selleks et selliseid väljaütlemisi ei tolereeritaks või neist ei saaks uued normaalsused?

13:37 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Ma ei toeta Riigikogu liikmete sõnavabaduse piiramist. Ma arvan, et Riigikogu liikmetel on õigus avaldada oma arvamust. Eks sõnadel ole kahtlematult kaal ja loomulikult peavad nad oma sõnu ka selgitama ja kui selgitused on ebapiisavad, küllap sellele siis ka valijad hinnangu annavad. Nii teie kui ka minu erakonnas on inimesi, kes on aeg-ajalt kas öelnud või teinud midagi, mis ei ole päris sünnis. On ka

tehtud asju, mis võivad olla kas moraalselt taunitavad või lausa ebaseaduslikud. Erakond on suur organisatsioon. Eks erakonnad tegelevad selliste juhtumitega tulenevalt omaenda organisatsioonikultuurist. Kas ma kõikides küsimustes jagan Keskerakonna organisatsioonikultuuri? Ei jaga. Minu erakonna organisatsioonikultuur on teistsugune.

Mis puudutab, nagu öeldud, konkreetseid väljaütlemisi, siis Vabariigi Valitsuse esindajana saan öelda, et Vabariigi Valitsuse välispoliitiline vundament, suund ja tegutsemispõhimõte on see, et vabariik on õiguslikult järjepidev. Selles kõnes oli ka palju teisi asju, millega tänase valitsuse välispoliitiline kurss on kas otseses konfliktis või vähemasti ei haaku. Aga sellest, milline see kurss on, välisminister Sven Mikser eile ka pikalt rääkis. See, et Riigikogu liikmetel võib selle kohta erinev seisukoht olla, käib demokraatia juurde. Seda, millise moraalse hinnangu annate teie, annab teie erakond, annavad Eesti inimesed või annab ka Oudekki Loone enda erakond, saate te kõik ise otsustada.

13:39 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:39 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt minister! Te oma vastustes ütlesite, et Riigikogu liige võib oma väljaütlemistes olla vaba. Ma küsin niimoodi: kas teie olete oma väljaütlemistes saanud vaba olla? Kui ma vaatan viimase aja sündmusi, meenutan kas või Urmas Reinsalule umbusalduse avaldamise hääletust ja mõtlen küsimusele, kas meie riik on järjepidev, kas tegemist on ühe või teise Eestiga, siis mulle tundub, et isegi täna, kui te olete peaministri kohusetäitja, te oma väljaütlemistes ei ole millegipärast vaba. See vaba käitumine võiks tähendada seda, et te lihtsalt erakonnaesimehena ei saaks teatud asju ja suundi tolereerida. Kus on teie jaoks see piir, kus te tahate olla vaba?

13:40 Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Filosoofilist arutelu vabaduse mõiste ja selle ulatuse teemal on Riigikogu infotunni formaadis natukene raske pidada. Ma olen sellele teemale palju mõelnud ja me võime seda diskussiooni jätkata väljaspool seda formaati. Mis puudutab minu arvamust eelküsimisele tõstatatud teema kohta, siis ma ütlesin välja oma seisukoha, mis on ühtlasi Vabariigi Valitsuse seisukoht: Eesti Vabariik on õiguslikult järjepidev, ta on välja kuulutatud 24. veebruaril 1918 ja saab peagi 100-aastaseks. Kas kõneleja, kellest juttu oli, püüdis kuidagi asetada seda küsimuse alla või mitte, seda mina ei oska hinnata. See sõnastus kindlasti õnnestunud ei olnud, küllap ta peab ise oma sõnu selgitama. Eesti õigusliku järjepidevuse sisuliselt küsimuse alla seadmine kahtlematult kuidagi Eesti huve ei teeni.

13:41 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:41 Idapiiri ehitusel üleskerkinud probleemid

13:41 Esimees Eiki Nestor

Vastab siseminister Andres Anvelt, küsib Uno Kaskpeit. Palun!

13:41 Uno Kaskpeit

Aitäh! Härra siseminister, täna te saate päris palju oma aega piirile pühendada. Mis teie arvate, kas soodesse, kust piir läbi jookseb, on mõtet seda aeda ehitada ja raha raisata või oleks mõttekas teha sinna korralikud patrullrajad, katta see ala anduritega ja piirivalvurite jaoks luua lihtsalt juurdepääsuteed? Tahaks teie seisukohta kuulda. Kas on mõtet raisata raha soos?

13:42 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Kindlasti ei ole mõtet üldse raha raisata, raha tuleb kulutada targalt ja otstarbekalt. Kui me vaatame piiri, just maismaapiiri ehk meie kagupiiri ehitamise üksikasju, siis näeme seal väga erinevaid lõike. Seal on olemas patrullrajad, seal on olemas ATV-rajad, seal on olemas rajad raskemate veokite jaoks. See ei ole kogu selle 135 kilomeetri ulatuses ehitatud standardset mingi maanteena, seda

kindlasti mitte. Küll vaatame me praegu projektist väga üksikasjalikult, kus saab asendada ühe või teise tegevuse näiteks tehnilise võimekusega või teistmoodi ligipääsuga. Kõik see, mis te rääkisite, on praegu ülevaatamisel ja arvestamisel. Ma loodan, et homme saab valitsuskabinet seda ka arutada.

Siseministerium ja PPA esitlevad neid võimalusi, kus on võimalik ilma piiri valvamise turvalisust ja kvaliteeti alla laskmata teha mingisuguseid muudatusi olemasolevas projektis.

Teil on õigus selles, et tehnilise seire võimekus on füüsilise taristu kõrval väga oluline komponent, aga siin ma pean rõhutama, et tänapäevase seirevõimekuse tagamiseks on vaja ligipääsu ja on vaja ka taristut. Nii et mingisugusest taristuvõimekusest me peame rääkima ka soo või raba kontekstis. Samas, näiteks Värskas kandis on peaaegu 20 kilomeetrit, mis kaetaksegi ainult tehnilise võimekusega.

13:44 Esimees Eiki Nestor

Uno Kaskpeit, palun!

13:44 Uno Kaskpeit

Aitäh! Härra minister! Hiljaaegu jooksis ajakirjandusest läbi see 10-meetrine riba. Nüüd avastati järsku, et puud võivad 10 meetri pealt sinna ribale kukkuda ja aia ära lõhkuda, nii et 10 meetrit võetakse juurde. Aga mis te arvate, kui tehakse 20-meetrine riba ja sealsamas kasvab ikka täismets, kas siis 20 meetri pealt ei kuku puud selle aia peale? See näitab jälle, et kuidagi mõtlematult on neid asju tehtud. Ma ei saa aru, kes seda piiriehitust planeeris ja neid asju välja mõtles. Kas üldse arutati see mõistlike inimestega läbi?

13:45 Siseminister Andres Anvelt

Ma mitte ei arva, vaid ma olen kindel, et kõik inimesed, kes töötavad Politsei- ja Piirivalveametis, on mõistlikud inimesed. Nad teevad, muide, läbi ka tervisekontrolli, vastasel juhul nad ei saaks seal töötada. Aga julgen öelda ka seda, et piiri ehitamisega ja selle projektiga on algusest peale seotud olnud just piirivalvekompetentsiga inimesed. See on punkt üks. Punkt kaks on see, et 10-meetrine piiririba tuleneb 1990. aastatel antud valitsuse määrusest. Sellel ajal, kui selle 10-meetrise riba kasuks otsustati, tegelikult mingisugust sügavat uuringulist tausta seal ei olnud. Mispärast see piiririba võiks olla laiem kui 10 meetrit? Kusjuures ma ei rutta ütlema, et ta on 20 meetrit lai, sest mõnes kohas ta ongi 10 meetrit ja mõnes kohas võib ta olla isegi rohkem kui 20 meetrit lai, kõik sõltub looduslikust keskkonnast. Kui me räägime puude kukkumisest, siis täpselt nii see ongi, et tuleb vaadata, ma ütlen veel kord, seda looduslikku keskkonda, neid ohtusid, mis piiritaristut võivad segada. Täpselt samuti, kui me räägime piiririba laiematest kohtadest, siis suuresti on need kurvikohad, kus näiteks juba transpordi, ehitustööde ja hiljem ka hooldustööde jaoks on vaja laiemat riba, selleks et needsamad tööd oleksid tunduvalt odavamad. Praegused arvutused näitavad, et piiririba kohatine laiendamine vähendab piiri väljaehitamise- ja hoolduskulusid tulevikus ligi miljoni euro võrra. Kõik need protsessid ongi enamikus välja tulnud just katselõikude abil. Nii et ma ei oleks väga kriitiline nende inimeste suhtes, kes algul ei osanud neid asju ette näha, sest just katselõigud näitasid need kitsaskohad kätte.

13:47 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Urmas Kruuse, palun!

13:47 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Väga austatud minister! Te olete oma mitmetes väljaütlemistes maininud, et teie kui minister olite üsna kindel, et see aeg oli lühikene ja see ehitus ei saanud kuidagi nii vähe maksta. Kuigi ma arvan, et te praktikuna olete kokku puutunud olukordadega, kus teil on kolm arvamust, et hange võiks mahtuda mingitesse piiridesse, aga siis selgub, et isegi pakkumiste vahe võib olla kuni kahekordne. Kas te selle asemel, et keskenduda võib-olla sellele, kas keegi kalkuleeris valesti või oli tööde maht planeeritud väiksemaks, kui see meie tänaste teadmiste järgi on, rääkimata ehitushindade kasvust, olete sama innukad püüdes leida lisavahendeid, et see piir valmis teha? Miks me siin saalis peame arutama selle üle ja tundma nagu kaudset süüd selle pärast, et on tahetud piir välja ehitada, aga ei muretse selle pärast, et seda aastakümneid ei tehtud? Kas me ei võiks keskenduda täna sellele, et piir välja ehitada? Me rääkisime eelnevalt aktsiisidest. See alalaekumine oleks ...

13:48 Esimees Eiki Nestor

Aitäh!

13:48 Urmas Kruuse

... võinud ju tegelikult olla kaetud positiivse tulemiga, siis oleks saanud piirile 50 miljonit eurot juurde.

13:48 Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Alkoholiaktsiisist niipalju, et alkoholiaktsiis ikkagi ühest kandist teenib natukene teisi huve ka, selle eesmärk on, et inimesed jooksid vähem. Aga ma ei hakka teiste valdkonda ronima. Ütlen väga selgelt, et minu arvates ongi ainukene ja kõige olulisem eesmärk piiri väljaehitamine, see, et piir, nagu ma ennist mainisin, oleks Eesti riigi vääriline, looks meie inimestele turvalisust ja annaks väga selge heidutussignaali kõikidele nendele, kes proovivad piiri ületada füüsiliselt ja ka – seda tulevikus aina rohkem, muide – piiri kohal õhus liikudes. Nimelt vastutab Politsei- ja Piirivalveamet tegelikult ka õhupiiri eest, kuni 300 meetri kõrguseni. Tänapäeva tehnilised vahendid tekitavad seal aina rohkem probleeme.

Miks tegeldakse ka minevikuga? No kes minevikku ei mäleta, elab tulevikuta, võib öelda. Selge on see, et sellised muutused meie ühiste võimaluste ehk maksumaksja raha kasutamisel vajavad selgitamist. Selgitamist vajavad küsimused, kuidas tekkisid sellised väga eksitavad kalkulatsioonid, kas need põhinesid objektiivsetel andmetel ja tulenesid omast ajast või oli seal midagi subjektiivset. See tuleb selgeks teha, mis ei vähenda mitte mingil juhul piiri ülesehitamise temaatika tähtsust. Ma veel kord rõhutan, et Eesti riik saab endale piiri, hea piiri. Ma arvan, et lähiajal me tutvustame ka avalikkusele seda töötempot ja neid lisavajadusi, mis meil lähiaastatel on.

13:50 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

7. 13:50 Riigi eelarvestrateegia

13:50 Esimees Eiki Nestor

Vastab rahandusminister Toomas Tõniste ja küsib Andres Ammas. Palun!

13:50 Andres Ammas

Lugupeetav eesistuja! Lugupeetav minister! Riigikogu roll riigieelarve menetlemisel on staažikate poliitikute sõnul kahjuks aasta-aastalt pigem vähenenud. Selle üle on juurelnud ka see Riigikogu koosseis, riigieelarve kontrolli komisjonis on valminud raport konkreetsete ettepanekutega. Vabaerakonna fraktsioon esitas mõni aeg tagasi menetlusse eelnõu sel teemal, et muuta riigieelarve seadust ja tuua riigi eelarvestrateegia kinnitamine siia suurde saali. Nüüd tegeleb sellega riigireformi komisjon. Rahandusministeeriumi ametnikud on olnud küll mõistvad, ent nad on viidanud alati kitsale ajaraamile, mis jääb kevadise majandusprognoosi ja Euroopale andmete esitamise vahele. Lugupeetud minister, öelge palun, milline on teie seisukoht Riigikogu suurema kaasamise suhtes riigi eelarvestrateegia koostamisse.

13:51 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Ma arvan, et Riigikogul on siin kindlasti väga tähtis roll ja huvi korral on tal võimalik rohkem kaasa rääkida. Kui me räägime riigieelarvest, siis tuleb öelda, et see on üheaastane protsess, aga riigi eelarvestrateegia tehakse keskpika perioodi ehk nelja-aastase perioodi kohta. Nendel aruteludel, mis algavad väga intensiivselt 1. märtsil, kohtun järgemööda ministritega, et koos üle vaadata nende prioriteedid ja eesmärgid ning ka eelarvelised võimalused. Riigikogu liikmed saavad huvi korral kutsuda ministreid kas oma fraktsiooni või komisjoni tutvustama neid prioriteete, eesmärgi ja suundasid, mida nemad oluliseks peavad, ja võib-olla tekib diskussiooni käigus ka võimalusi oma ideid ja mõtteid edastada.

13:53 Esimees Eiki Nestor

Andres Ammas, palun!

13:53 Andres Ammas

Lugupeetav minister! Eile arutas sama teemat rahanduskomisjon ja ka seal tekkisid diskussiooni käigus mõned ideed. Millisena teie näete nüüd rahanduskomisjoni rolli? Kas te täpsustaksite – ma siiski ei kuulnud teie seisukohta –, kas Riigikogu peaks teie arvates riigi eelarvestrateegia kinnitama? Kas te näete võimalust, et Riigikogu arutaks seda olulise tähtsusega riikliku küsimusena, või võiks seda teha mingis muus vormis? Loomulikult on Riigikogu liikmetel alati võimalus ministreid fraktsiooni või komisjoni kutsuda, aga on suur vahe, kas mingit probleemi arutatakse enne eelarvestrateegia lõplikku kinnitamist või informeeritakse riigikogulasi pärast, nii nagu informeeritakse ajakirjandust ja avalikkust üleüldse. Palun, kas te saate täpsustada?

13:54 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Mina tõesti ministrina ei saa Riigikogu liikmetele ette kirjutada, mida nad tohivad ja saavad teha. Kui neil on see soov olemas, siis nad saavad sellise initsiatiiviga välja tulla. Aga täna on jah see kitsas ajaraam, millest siin oli korra ka juttu, et juba aprilli lõpuks peame esitama oma eelarvestrateegia Euroopa Liidule n-ö tutvumiseks. Seal tegelikult seab Vabariigi Valitsus paika eesmärgid, prioriteedid ja ka n-ö rahalise võimekuse. Kindlasti, ma veel kord ütlen, näeksin ma hea meelega, et ka Riigikogu aktiivsemalt selles protsessis osaleks.

13:55 Esimees Eiki Nestor

Monika Haukanõmm, palun!

13:55 Monika Haukanõmm

Täna, härra juhataja! Hea minister! Minu küsimus puudutab riigi eelarvestrateegiat ja Euroopa Liidu toetusi aastatel 2020–2021. Toon ühe näite, võtan arvud Sotsiaalministeeriumi haldusalast. Praegu toetatakse tegevusi 645 miljoniga. 90% nendest tegevustest, ütlevad ametnikud, peaksid jätkuma ka järgmisel perioodil ehk alates 2021. aastast. Samas hakkab umbes 40% vähenema Euroopa Liidu toetus, mis on väga märgatav. Riigikontroll oma ettepanekutes on öelnud, et tegelikult peaks juba järgmisest ehk 2019. aastast olema teatud tegevused planeeritud riigieelarvesse ehk strateegiasse. Minu küsimus on väga konkreetne: millistes valdkondades ja kus täpsemalt on järgmisesse riigi eelarvestrateegiasse planeeritud tegevusi, et oleks võimalik tulla välja probleemist, et Euroopa Liidu toetused vähenevad?

13:56 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Nagu ma ennist vastasin, need arutelud algavad meil märtsi alguses. Kindlasti on Rahandusministeeriumi üks suundi seada selged eesmärgid, mis ka võimalikku Euroopa Liidu toetuste vähenemist arvestades saaksid täidetud. Täna ei saa me tõesti veel rääkida, kui palju Euroopa Liidu vahendid vähenevad, hinnanguliselt on see kuni 40%. Eesti teeb siin väga tugevat tööd, et see kukkumine ei oleks rahaliselt nii suur. Kui me arvestame siia juurde, et me loodame saada ka Rail Balticule hinnanguliselt 900 miljonit toetust, kui me paneme siia juurde põllumajanduse otsetoetused – loodame, et need kasvavad – ning selle, et me loodame saada vahendeid meie energiavõrkude lahtisidumiseks Venemaast, siis näeme, et tegelikult ei pruugi järgmisel eelarveperioodil terviksumma olla väiksem, kui see oli sellel perioodil.

13:58 Esimees Eiki Nestor

Aitäh, ministrid: Jevgeni Ossinovski peaministri ülesannetes, Toomas Tõniste ja Andres Anvelt! Austatud Riigikogu, aega on jäänud nii palju, et küsida jõuab, vastata mitte. Seega on infotund lõppenud.